

Nota van Antwoord
winningsplan ZO-Drenthe Zuur

Versie juni 2025

Kenmerk: V-35185

Volg-nr.	Zienswijze-nr.	Onderdeel	Onderwerp
1			Planmatig beheer
1a	002 Productievolume	Zienswijze	Indiener wil graag weten welk volume de komende jaren wordt gewonnen. Daarover heeft hij niks gelezen in de stukken terwijl het volume dat de afgelopen jaren is gewonnen wel bekend is. De informatie over de toekomstige volumes moet gepubliceerd worden in de regionale nieuwsbladen.
		Antwoord	In het winningsplan staat op pagina 4 dat NAM verwacht nog tussen de 35 en 258 miljoen Nm3 aardgas te winnen over de periode 2024 tot en met 2032. Op pagina 30 van het winningsplan kunt u de verwachte jaarlijkse productie per veld zien. Op de website van TNO, kunnen de jaarlijks gewonnen hoeveelheden gas gasveld worden ingezien. Volg deze link: Datacenter NLOG .
1b	0010 Noodzaak Alternatieven	Zienswijze	Indiener wil dat de gaswinning stopt omdat de gaswinning in Nederland niet noodzakelijk is. Ondanks de spanningen met Rusland en het Midden-Oosten zijn er voldoende andere landen waar gas te koop is. Ook zijn er voldoende mogelijkheden op het gebied van duurzame energie zoals zonne- en windenergie.
		Antwoord	Het kabinet zet in op het gebruik van alternatieve energiebronnen, zoals windenergie. Op dit moment is het echter nog niet mogelijk om daarmee aan de Nederlandse energievraag te kunnen voldoen. Gaswinning uit de Nederlandse kleine velden blijft voorlopig nodig. Stoppen met gaswinning uit kleine velden vergroot de Nederlandse afhankelijkheid van de import van gas van buiten Europa. Ook is de CO2-uitstoot van de winning en transport van gas dat wordt gewonnen uit Nederlandse kleine velden enkele malen lager dan de uitstoot van geïmporteerd aardgas. Om deze redenen zet het kabinet in op binnenlandse gasproductie uit de kleine gasvelden.
2			Bodemdaling
			Er zijn geen zienswijzen ingediend over het onderwerp bodemdaling.
3			Bodemtrilling
	0010 Veiligheid	Zienswijze	Het besluit brengt de bewoners in gevaar, en waarborgt niet de veiligheid in de regio. De risico's voor de bewoners zijn onvoldoende afgewogen.
		Antwoord	Bij gaswinning uit kleine velden wordt het veiligheidsbelang beoordeeld in het kader van de effecten van bodembeweging. Daarbij gaat het om bodemdaling en bodemtrilling en de gevolgen daarvan. Beide aspecten zijn voor ZO-Drenthe Zuur beoordeeld en daaruit blijkt dat de veiligheid van de omwonenden niet in het geding is. Ook SodM geeft in haar advies aan dat de winning veilig kan plaatsvinden.
4			Schade door bodembeweging
	0010 Garanties	Zienswijze	Er is geen garantie dat er in de toekomst geen verdere schade zal ontstaan
		Antwoord	Het seismisch risico is in het winningsplan berekend en door TNO gecontroleerd. Zowel TNO als en SodM stellen vast dat ZO-Drenthe Zuur in de laagste risicocategorie zit. De Technische commissie bodembeweging geeft in zijn advies aan dat plaatsing in de laagste risicocategorie inhoudt dat de kans op geïnduceerde bevingen en de schade als gevolg daarvan klein is. Mocht er toch een geïnduceerde aardbeving optreden dan zal de schade die daardoor eventueel ontstaat voor het merendeel van cosmetische aard zijn met een kleine kans op lichte constructieve

			schade. Wanneer schade optreedt is de NAM op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek verplicht de schade te vergoeden.
	0010 Verzakkingen	Zienswijze	Wanneer gas wordt weggehaald, zal er vroeg of laat ook een verzakking zijn. Ook bij relatief kleine gasvelden.
		Antwoord	In de beoordeling van het winningsplan is vastgesteld dat de nog te verwachten toekomstige bodemdaling als gevolg van de gaswinning minder dan 2 cm zal bedragen. Het merendeel van deze bodemdaling wordt veroorzaakt door de na-ijlende compactie van de gasproductie die al heeft plaatsgevonden. Het voortzetten van de gaswinning draagt slechts minimaal bij aan de totale bodemdaling in het gebied. Verder is in het winningsplan het seismisch risico berekend en dit is door TNO gecontroleerd. Zowel TNO als SodM stellen vast dat de gasvelden uit in winningsplan ZO-Drenthe Zuur in de laagste risicocategorie vallen.
	0001, 0009, 0010 Schades	Zienswijze	Er zijn al aardbevingen vastgesteld in het verleden. Indiener maakt zich ongerust over eventuele schade woning. Er zijn al scheuren ontstaan. Ook de waarde van de woningen in de regio is al aanzienlijk gedaald.
		Antwoord	Zoals hierboven is aangegeven vallen de gasvelden in de laagste risicocategorie. Schade door een beving kan echter niet helemaal worden uitgesloten. Als schade ontstaat door een beving dan zal die schade voor het merendeel van cosmetische aard zijn met een kleine kans op lichte constructieve schade. NAM is verplicht deze schade te vergoeden. Waardedaling van woningen door deze gaswinningsactiviteit lijkt in dit gebied niet waarschijnlijk. In de provincie Groningen is daar wel sprake van, maar de effecten van de gaswinning uit het Groningenveld zijn niet vergelijkbaar met die uit de kleine gasvelden.
	0001 Schadevergoeding	Zienswijze	Indiener vraagt zich af waar hij terecht kan voor een schadevergoeding.
		Antwoord	Mocht schade ontstaan door een beving door de aardgaswinning dan kunnen gedupeerden de schade melden bij de Commissie mijnbouwschade. De commissie doet onderzoek en geeft onafhankelijk en deskundig advies, bijvoorbeeld over hoe groot de schade is en of dit komt door mijnbouw. Het mijnbouwbedrijf is verplicht het advies op te volgen en de schade te vergoeden.
	0010 Zorgen	Zienswijze	Bewoners hebben te maken gehad met angst, onzekerheid en lichamelijke schade door de eerdere bevingen.
		Antwoord	Het kabinet begrijpt dat elke beving kan leiden tot zorgen. Het ingediende winningsplan van NAM is echter zorgvuldig bekeken en er is advies gevraagd aan onder meer TNO, SodM, de Tcbb en de Mijnraad. Deze onafhankelijke adviseurs geven aan dat de winning veilig kan plaatsvinden.
	0001, 0009, 0010 Groningen	Zienswijze	Indiener geeft aan dat de bewoners in Groningen heel wat narigheid hebben beleefd. Niemand heeft de verantwoordelijkheid genomen voor de situatie in Groningen. Indieners geven aan dat beloofd is om te stoppen met de gaswinning in Groningen.
		Antwoord	Het Groningenveld is en blijft gesloten. Dat is in de Mijnbouwwet opgenomen. De gasvelden die in het winningsplan ZO-Drenthe Zuur zijn beschreven zijn kleine gasvelden. Dit type gasveld is niet te vergelijken met het Groningenveld, zowel voor wat betreft de omvang van het gasveld, de mate van bodemdaling en het seismisch

			risico. In Nederland wordt in totaal nog uit 210 kleine velden gewonnen (91 op land en 119 op zee). De gaswinning uit deze kleine velden levert de komende tijd nog een significante bijdrage aan de Nederlandse gasvraag. Elk winningsplan wordt zorgvuldig gecontroleerd en beoordeeld op onder andere de veiligheid. Hiervoor wordt advies gevraagd aan onder meer TNO en SodM.
	0002 Nulmeting	Zienswijze	Indiener wil dat in het gebied eerst een nulmeting wordt uitgevoerd.
		Antwoord	Het is van belang dat bij schade aan een bouwwerk het causaal verband wordt aangetoond tussen de schade en de mijnbouwactiviteit. Dat verband wordt niet gelegd met een bouwkundige opname/nulmeting. Een bouwkundige opname is een momentopname van de bouwkundige staat van een bouwwerk die na verloop van tijd verouderd. Sinds enkele jaren worden daarom versnellingsmeters geplaatst die, in combinatie met geofoons, het causaal verband tussen schade en de bron veel beter kunnen vaststellen. Dit is ook gebeurd in het gebied van dit ingediende winningsplan.
	0003, 0004, 0006	Zienswijze	Indieners hebben schade aan hun woning/opstallen. De scheuren worden elk jaar erger. De schade die in het verleden is gemeld is niet vergoed. De schade moet eerst erkend worden voordat gas wordt gewonnen.
		Antwoord	Als er een beving in het veld plaatsvindt, en er ontstaat schade, dan is NAM op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek verplicht die schade te vergoeden. Er kunnen echter ook andere oorzaken zijn voor de gemelde schade. De Commissie mijnbouwschade is een onafhankelijk instituut die de schade laat onderzoeken door schade-experts. De uitkomst van individuele schademeldingen staat los van de berekening van het seismisch risico en de kans op schade door de gaswinning die in het ingediende winningsplan is beschreven.
	0003, 0004, 0006	Zienswijze	De omgekeerde bewijslast moet gelden in dit gebied, ook voor schade uit het verleden.
		Antwoord	Voor omwonenden van het Groningenveld is het wettelijk bewijsvermoeden ingevoerd (wat door derden vaak wordt aangeduid als 'omgekeerde bewijslast'). Voor zover het de Groningse situatie betreft, zijn de omvang van het aantal schadegevallen en de gelijksoortigheid ervan een argument om een bewijsvermoeden in te voeren. Deze situatie doet zich niet voor in de omgeving van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur.
	0005	Zienswijze	Indiener wil geen nieuwe schadeprocedures meer. De schade-afhandeling destijds in Appingedam/Delfzijl leverde maar een gedeeltelijke vergoeding op omdat de opdracht is om zo min mogelijk uit te keren.
		Antwoord	De Commissie mijnbouwschade handelt schademeldingen onafhankelijk af. Zij nemen in feite de bewijslast van de schademelder over door de schade te laten onderzoeken door schade-experts. Er is geen sprake van dat zo min mogelijk schades worden uitgekeerd. Het Kabinet vindt het juist belangrijk dat schades correct worden afgehandeld.
	0007, 0010	Zienswijze	Indiener wil verzekerd krijgen dat schade evenredig en voldoende vergoed wordt. De overheid heeft een zorgplicht voor het vergoeden van schades.
		Antwoord	Zoals hiervoor is toegelicht kan schade waarvan vermoed wordt dat hij door gaswinning is veroorzaakt, worden gemeld bij de Commissie mijnbouwschade. Schade waarvan wordt vastgesteld dat deze is veroorzaakt door de gaswinning wordt door NAM vergoed. NAM heeft zich daartoe verplicht.

	0010	Zienswijze	Indiener wil dat 50% van de omzet wordt overgemaakt naar de stichting waarvan een deel wordt gereserveerd voor toekomstige schades en herstelwerkzaamheden aan woningen, gebouwen en de omgeving. Deze schades kunnen dan sneller worden vergoed en er hoeft minder geld te worden besteed aan schade-experts.
		Antwoord	De Commissie mijnbouwschade is in het leven geroepen om een onafhankelijk en deskundig oordeel te kunnen vormen over de gemelde schades rondom de kleine gasvelden. Schade waarvan wordt vastgesteld dat deze is veroorzaakt door de gaswinning wordt door NAM vergoed. NAM heeft zich daartoe verplicht.
	0010	Zienswijze	De Grondwet en het EVRM waarborgen het recht op bescherming tegen schadelijke effecten voor de gezondheid en instemmen met het voortzetten van de gaswinning is een schending van dit fundamentele recht.
		Antwoord	Bij gaswinning uit de kleine gasvelden en zo ook bij ZO-Drenthe Zuur, is het niet aannemelijk dat de gevolgen voor ernstige omvang zouden kunnen zijn, dat fundamentele rechten worden geschonden.
5			Natuur en milieu
	0010	Zienswijze	De gaswinning heeft negatieve effecten op het milieu en de volksgezondheid en is in strijd met Europese wetgeving zoals de Kaderrichtlijn Water en de Habitatrichtlijn.
		Antwoord	De effecten van de gaswinning zijn in het winningsplan beschreven. TNO en SodM hebben dat gecontroleerd. Op basis van alle adviezen is beoordeeld dat geen nadelige effecten ontstaan.
	0010	Zienswijze	De gaswinning is niet alleen schadelijk voor het milieu maar ook voor de naleving van de internationale klimaatverplichtingen van Nederland.
		Antwoord	De naleving van de klimaatverplichtingen is niet afhankelijk van dit specifieke project. In Nederland geldt als uitgangspunt dat de gaswinning onder het niveau van de binnenlandse aardgasvraag blijft. Aardgas is de fossiele brandstof met de minste CO ₂ -uitstoot en dus het minst belastend voor het klimaat. In de overgang naar duurzame energie blijft aardgas de komende tijd nodig voor de industrie, voor het verwarmen van een groot deel van de huizen en voor het in stand houden van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening.
	0008	Zienswijze	In de stukken staat dat het gas een gering volume waterstofsulfide bevat. Dat is een gevaarlijke en explosieve stof. Indiener wil over de precieze hoeveelheid geïnformeerd worden, en ook over de preventieve maatregelen om een calamiteit te voorkomen.
		Antwoord	Gas dat wordt gewonnen bevat soms stoffen, of er komen stoffen mee omhoog, die boven de grond worden afgescheiden van het gas voordat dat gas aan het gasnet kan worden geleverd. Die processtap van het verwerken van het aardgas boven de grond is geen onderwerp van de beoordeling van de gaswinning in de diepe ondergrond die in het ingediende winningsplan is beschreven. Indien nodig zal hier aandacht aan zijn geschonken in de omgevingsvergunning. Het gas dat wordt gewonnen uit de gasvelden in het ingediende winningsplan, wordt onttrokken op de locatie Collendoornerveen-1 (omgevingsvergunning van 18 juli 2017, kenmerk: DGETM-EO/18094358).
6			Overig
	0007, 0010 Batenverdeling	Zienswijze	Indieners wil dat het dorp mee profiteert van de opbrengst en dat zij geïnformeerd worden via welke procedure en met wie gesproken kan worden over de wensen en ideeën van indiener hierover. Indiener wil het zelf kunnen investeren in bijvoorbeeld startende ondernemers.

		Antwoord	In 2023 is een verkenning uitgevoerd naar een mogelijke andere lustenverdeling bij mijnbouwactiviteiten, mede in het kader van de Contourennota Mijnbouw. Deze verkenning is met de Tweede Kamer gedeeld bij brief van 7 februari 2024. In navolging van de Kamerbrief van 7 februari 2024 over de verkenning lustenverdeling bij mijnbouwactiviteiten, is een vervolgonderzoek uitgevoerd waarvan de uitkomst op 31 maart 2025 aan de Tweede Kamer is aangeboden (Kamerstukken II, 2024/25, 32849, nr. 270). Het kabinet trekt op basis van het onderzoek de conclusie dat het voorgestelde herverdeelmmodel niet tot een betere herverdeling van lusten en lasten leidt. Het kabinet werkt aan andere manieren om invulling te geven aan het onderwerp.
	0001 Communicatie	Zienswijze	De put in Dalen is jarenlang in rust geweest. Onlangs zijn daar weer activiteiten geweest. Daarover is niet met de inwoners gecommuniceerd en dat leidt tot wantrouwen.
		Antwoord	Het kabinet vindt het heel belangrijk dat tijdige en transparante communicatie met inwoners plaatsvindt. Die afspraak is ook opgenomen in de Gedragscode kleine velden. Het is aan NAM om hier uitvoering aan te geven. NAM is en blijft in gesprek met de omgeving van Dalen, onder andere met Dorpsbelangen. Eind vorig jaar is gestart met onderhoudswerkzaamheden. NAM heeft hierover niet expliciet gecommuniceerd. Gezien de grote interesse op de informatieavond in Dalen heeft NAM toegezegd de omgeving via de NAM Omgevingsapp te gaan informeren zodra de gaswinning wordt opgestart. Deze omgevingsapp van NAM is te vinden in de app-store (NAM Omgevingsapp in de App Store) en NAM zal hierover nog communiceren zodat iedereen deze app kan vinden.